

Meetnetten

natuurpunt

Vlaanderen
is wetenschap

INSTITUUT
NATUUR- EN BOSONDERZOEK

Libellenmeetnetten in Vlaanderen

Hannes Ledegen
Natuurpunt Studie

Geert De Knijf
Libellenvereniging Vlaanderen, INBO

© Robert Pieters

Wie telde in 2016 al mee?

Wat hebben deze soorten gemeen?

Meetnetten

Wat & waarom?

Bepalen van Vlaamse toestand en trends

■ Europees beschermde & Vlaams prioritaire soorten

- 25 Plantensoorten
- Alle vogelsoorten
- 54 andere diersoorten

Amfibieën

Kevers, sprinkhanen en vlinders

Slakken en spinnen

Vleermuizen en zoogdieren

Libellen : 10 soorten

■ Verzamelen van harde cijfers

- Lange termijn dataset
- Aanvulling op waarnemingen.be
- Ondersteuning Natuurbeleid
- Soortbeschermingsmaatregelen

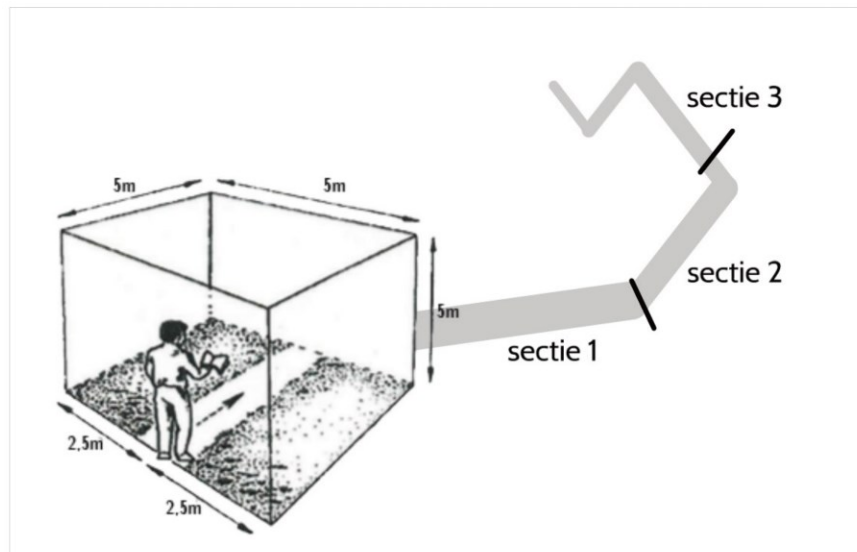
Hoe?

A. Gestructureerde meetnetten

1. Gestandaardiseerd

2. Soortspecifiek

Transecttellingen dagvlinders Methode: Tellen van aantallen per sectie van 50m binnen denkbeeldige kooi.

3. Integrale monitoring

(alle gekende populaties)

Vb. Maanwaterjuffer

- gebiedstelling
- jaarlijks
- alle 7 locaties
- 2 bezoeken in mei

Of

Steekproeftrekking

(selectie van gekende plaatsen)

Vb. Vroege glazenmaker

- transecttelling
- steekproef: 30 locaties
- 3-jarige cyclus
- jaarlijks 10
- 3 bezoeken per locatie

Terugblik op 2016 – Alle meetnetten

Meer dan 330 meetnetters
+ alle trouwe vogeltellers

758 tellingen op 347 locaties
+ 562 ABV tellingen
+ >300 Dassenburchten
+ 71 inhaalslag bezoeken

Samen telden we in Vlaanderen
7.674 volwassen dieren
>8.000 nesten/ eitjes/ larven(huidjes)
>50 nieuwe vindplaatsen
>57.000 vogels van 141 soorten

Wat we telden in 2016

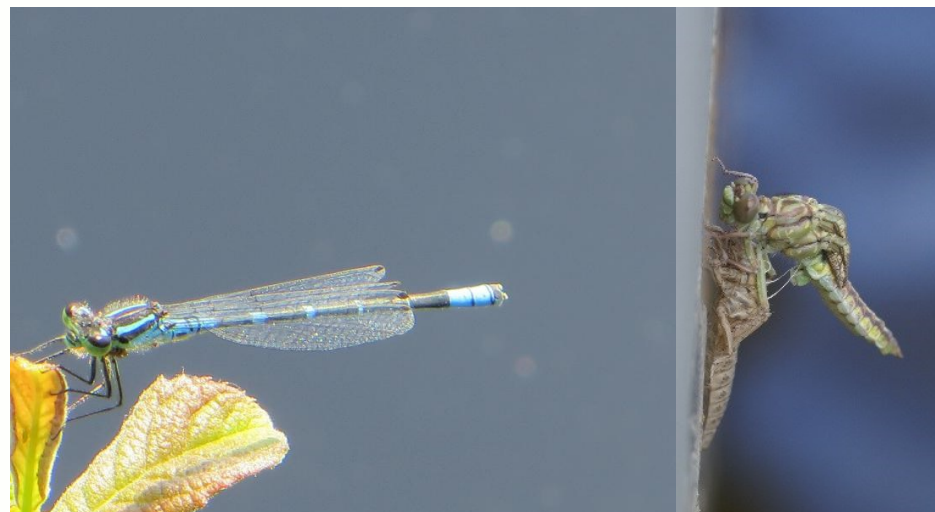

Gebiedstelling

- Maanwaterjuffer
- Kempense heidelibel
- Gevlekte witsnuitlibel

Larvenhuidjes

- Rivierrombout

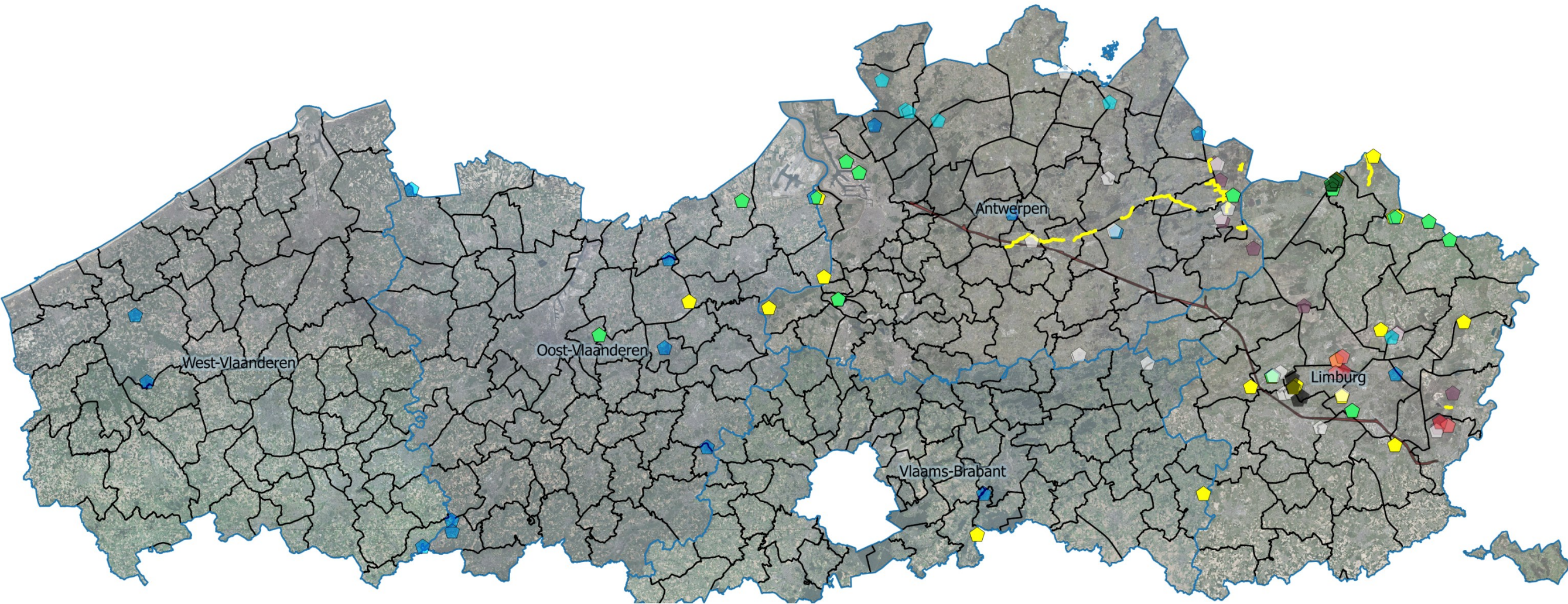
Op te volgen libellensoorten

2016 2017 2018

Soort	HRL	Rode Lijst VL	Criteria	Methode
Bosbeekjuffer	-	EN	C	Transect
Maanwaterjuffer	-	EN	B	Telgebied
Speerwaterjuffer	-	CR	B	Telgebied
Variabele waterjuffer	-	EN	C	Transect
Vroege glazenmaker	-	CR	C	Transect
Beekrombout	-	EN	C	Larvenhuidjes
Rivierrombout	IV	DD	HRL	Larvenhuidjes
Hoogveenglanslibel	-	EN	B	Telgebied
Kempense heidelibel	-	VU	A	Telgebied
Gevlekte witsnuitlibel	II, IV	CR	HRL	Telgebied

Waar tellen we die?

Legende

Rivierrombout 2016	Variabele waterjuffer steekproef 2017
Gevlekte witsnuitlibel 2016	Vroege glazenmaker en Variabele waterjuffer samen
Kempense heidelibel 2016	Speerwaterjuffer 2017
Maanwaterjuffer 2016	Speerwater en Gevlekte overlappend
Vroege glazenmaker steekproef 2017	Beekrombout 2018
	Hoogveenglanslibel 2018

0 10 20 30 40 50 km

Projectlocaties

Locaties op kaart

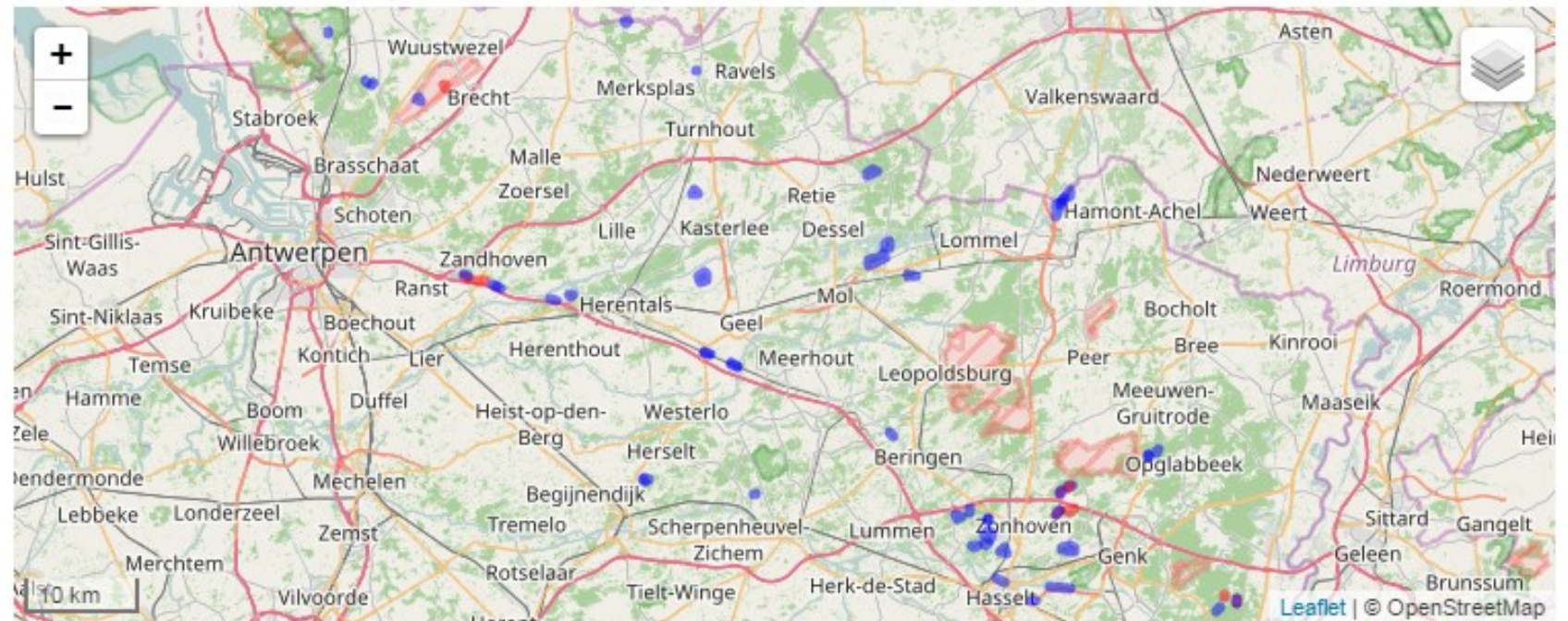
Projecten

- × Gevlekte witsnuitlibel
- × Kempense heidelibel
- × Maanwaterjuffer
- × Rivierrombout
- × Speerwaterjuffer

filter toon alle

Project	Locaties
Gevlekte witsnuitlibel	25
Rivierrombout	13
Maanwaterjuffer	7
Speerwaterjuffer	6
Kempense heidelibel	6

Locaties

toon alle locaties

[Download handleiding](#)

[E-mail info@meetnetten.be](mailto:info@meetnetten.be)

EN | [NL](#)

INSTITUUT
NATUUR- EN BOSONDERZOEK

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Hoeveel imago's telden we samen?

- a) Minder dan 250
- b) 250 - 750
- c) 750 - 1250

546 Imago's!!!

Op hoeveel bezoeken?

- a) Minder dan 100
- b) 100 – 125
- c) Meer dan 125

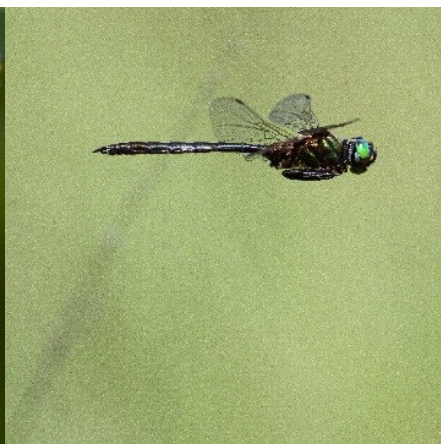
84 bezoeken
aan 37 locaties

Gebiedstelling

- Geringe aantallen ➡ lage detectiekans
- Niet altijd aan water ➡ probleem transect te volgen
- Zeer beperkt aantal populaties: integraal opvolgen
 - gebied: waterpartij + aanpalend landhabitat
 - op kaart intekenen
 - Jaarlijks
 - Minimum 2 tellingen in piek vliegtijd
 - telling van 1 uur

Gebiedstelling

Afbakening gebied

Spiekelspade, Zwarte Beek – Jo Packet ©

© Ron Schippers

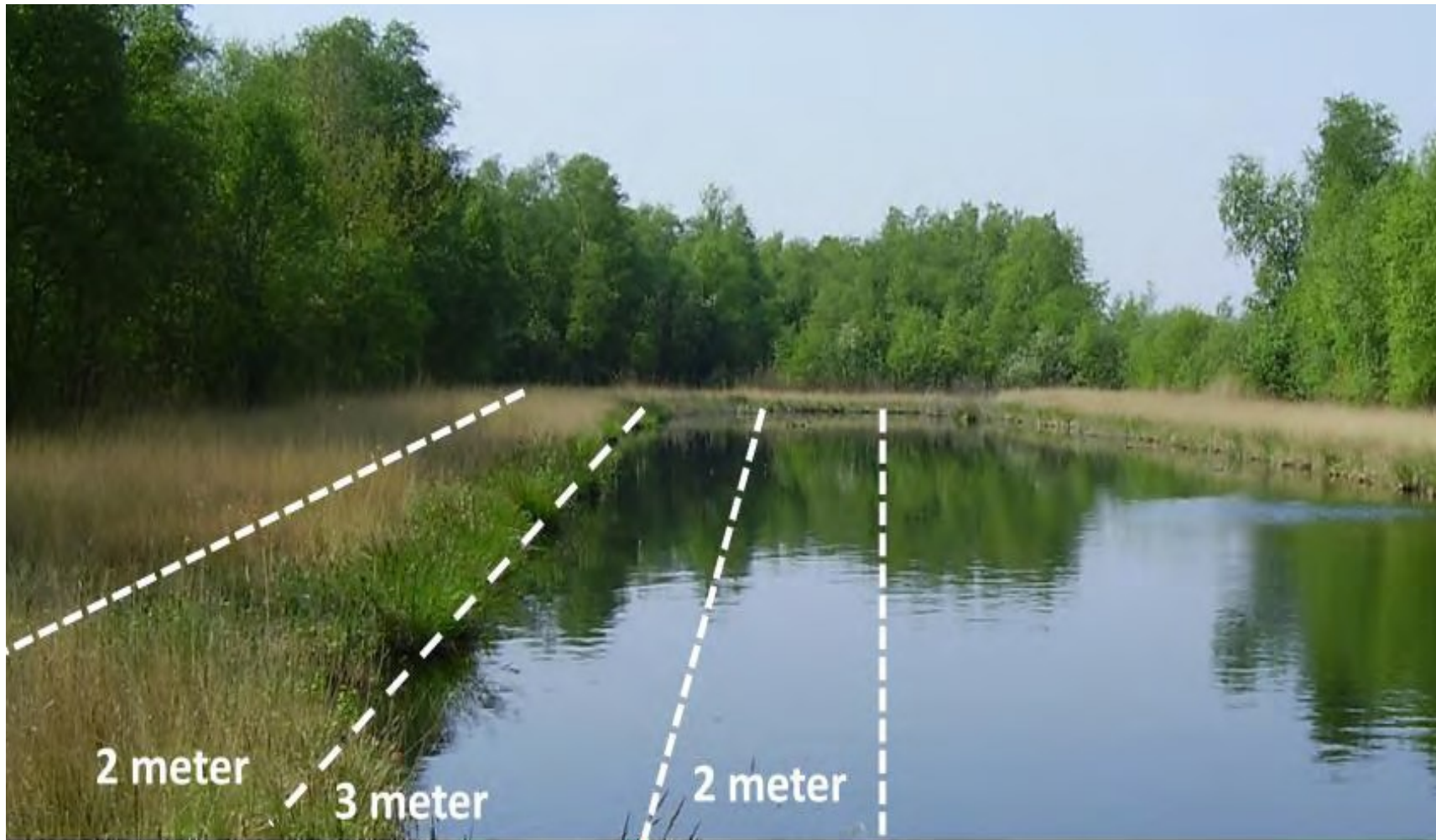
Transecttelling

- Vaste route, geteld van op de oeverzone
- Route = 100m lang of tot 500m indien geschikt biotoop
- 3-jarige cyclus, mag jaarlijks
- 3 tellingen per jaar
- weercondities
 - ✓ Zonnig, niet meer dan 25% bewolking
 - ✓ min 17°C
 - ✓ matige wind (niet bij >4 Beaufort)
 - ✓ geen neerslag

Transecttelling

- **Echte libellen:**
2 m oever + 5 m water
- **Juffers:**
2 m oever + 3 m water
- **alle dieren tellen**
(geen tenerals)
- **voorkeur visuele telling**
ipv gebruik netje
- **hoge aantallen juffertjes:**
schatting per 10

Vrijwilligers gezocht
voor 30 locaties,
10 per jaar

Larvenhuidjes Libellen

- transect van 500m
- langs waterloop
- huidjes verzamelen en tellen
- jaarlijks

Rivierrombout

- 6 bezoeken
- 20 juni – 15 aug
- Albertkanaal

Tellers
gezocht!

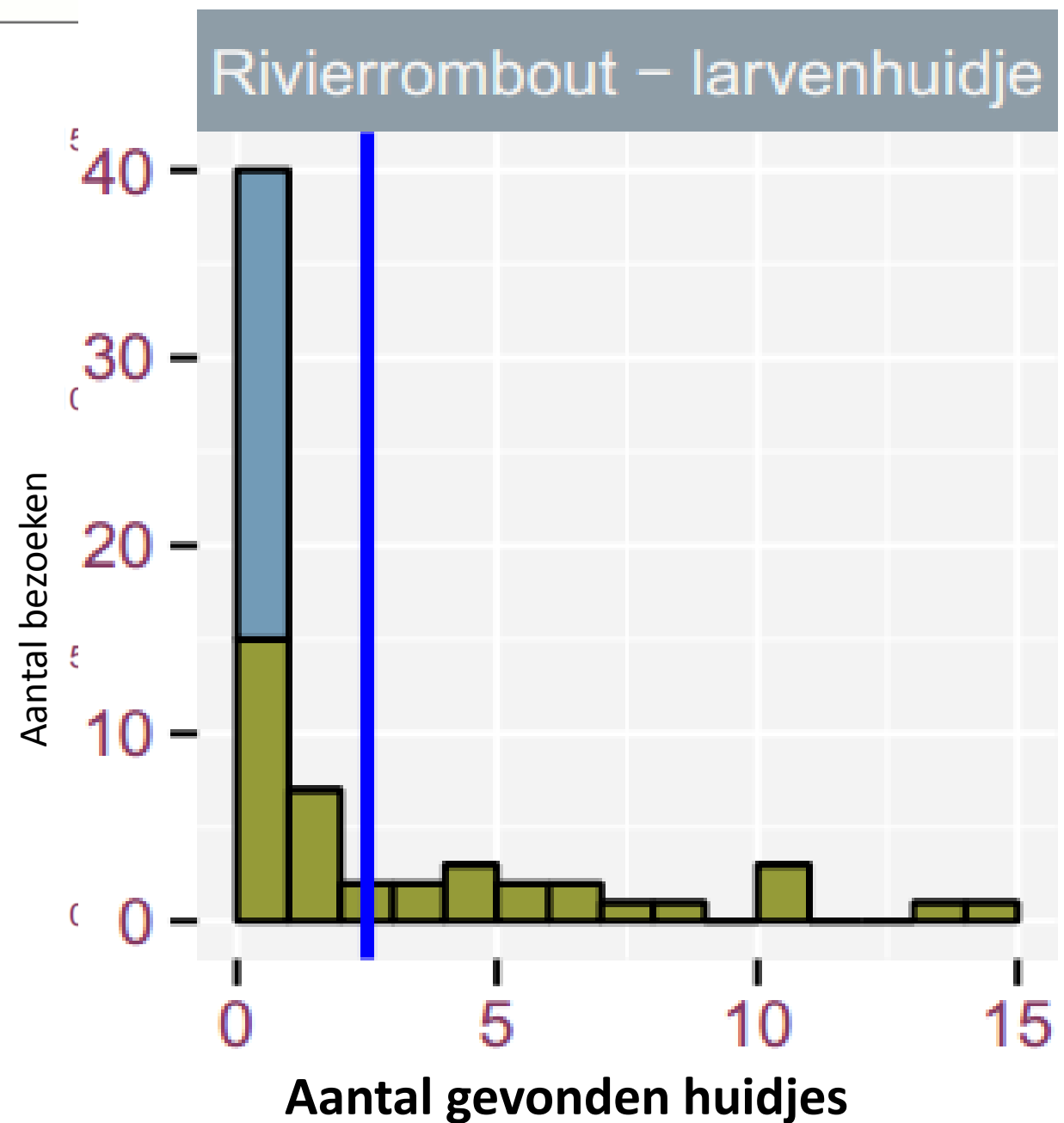
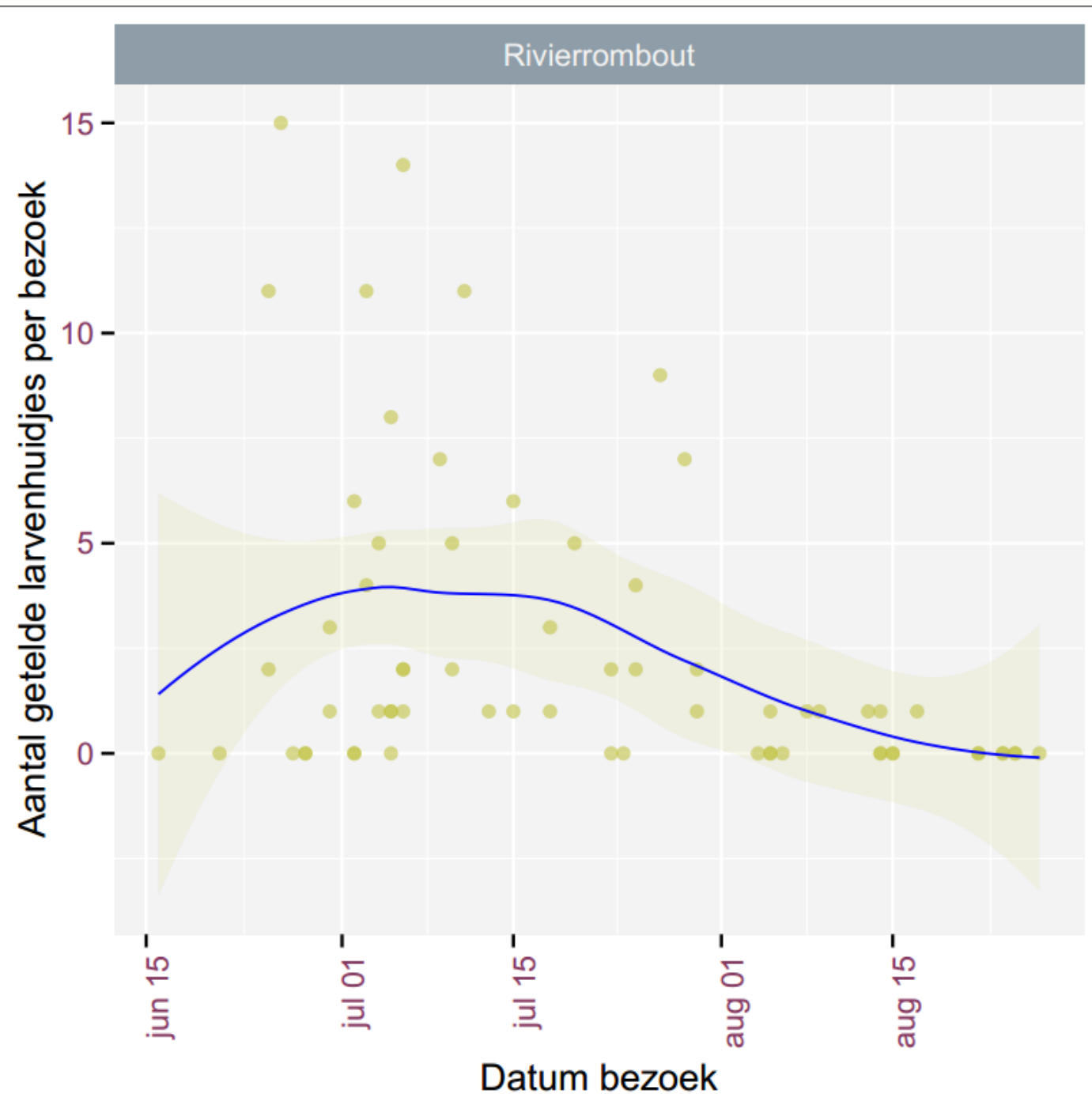
Rivierrombout

Rivierrombout

163 larvenhuidjes
op 65 bezoeken
aan 13 locaties

Nulwaarneming
Nee
Ja

natuurpunt

[Contact](#) [Vrijwilligers](#) [Ledenservice](#) [Winkel](#) [Log in/registreer](#)

[Natuurgebieden](#)

[Activiteiten](#)

[Natuurinfo](#)

[Over ons](#)

[Steun de natuur](#)

[Word lid](#)

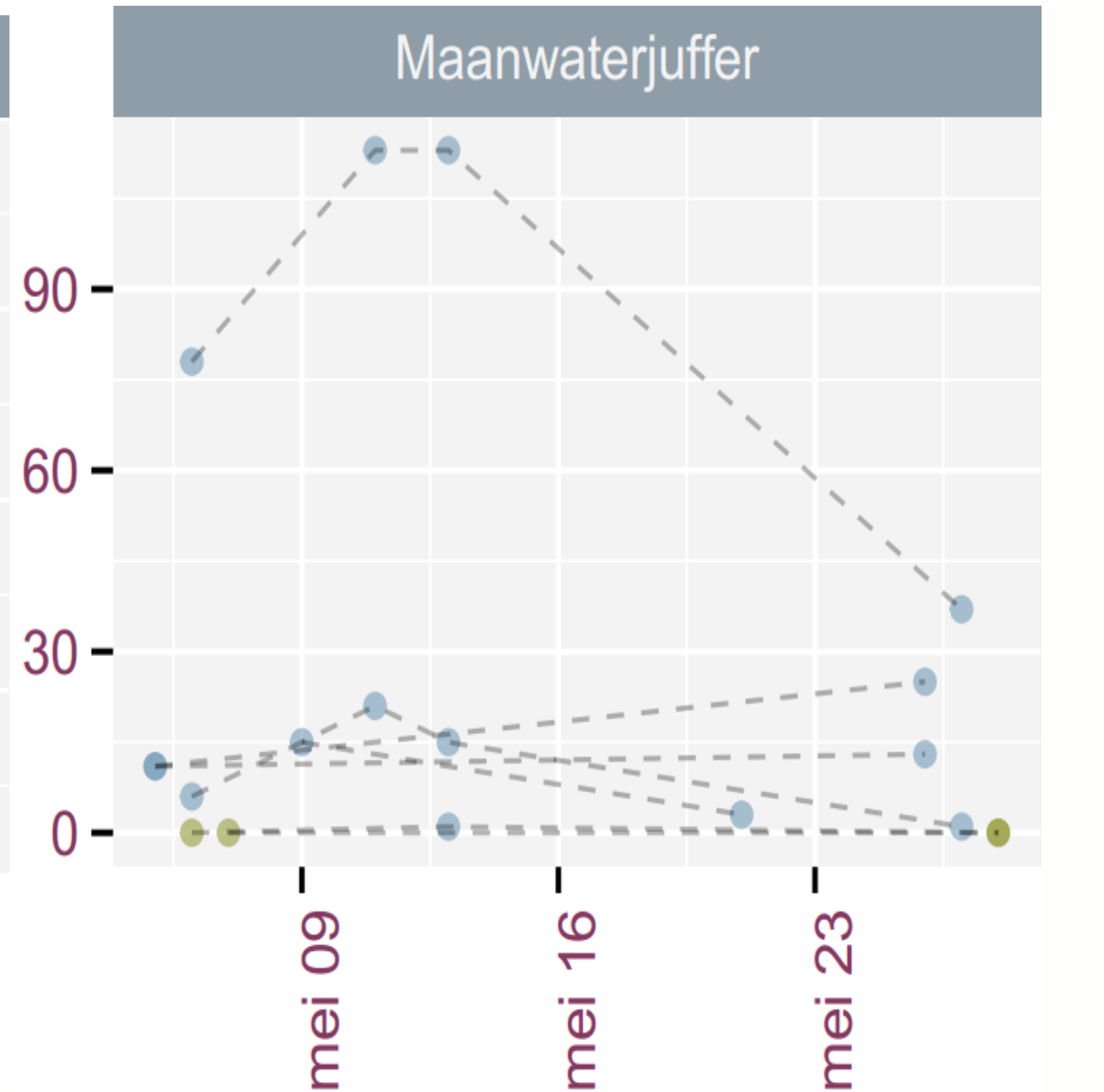
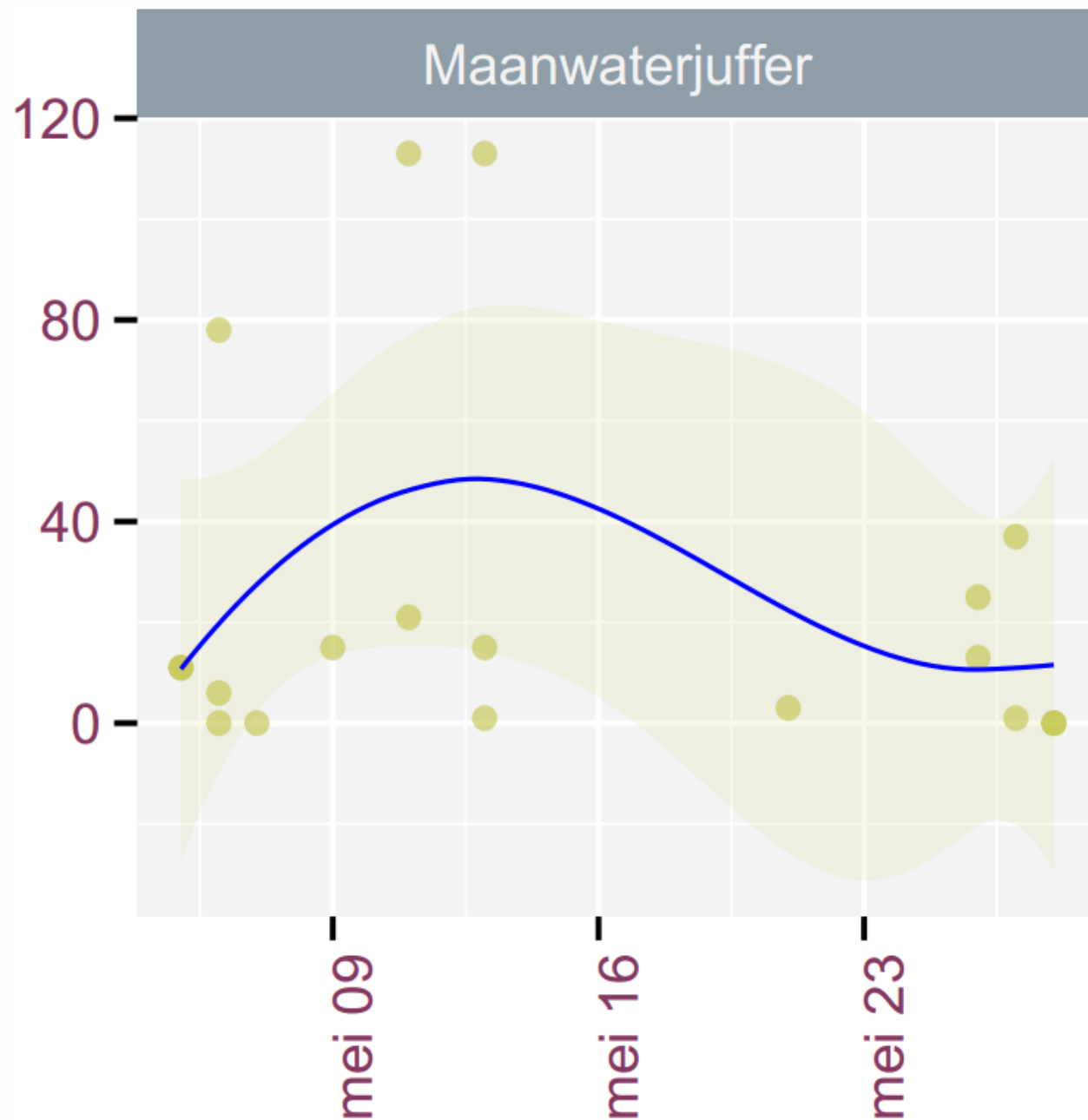
[Home](#) » [Natuurinfo](#) » [Nieuws](#) » [Nieuwsberichten](#) » [Vrijwilligers brengen voortplanting zeldzame Rivierrombout langs Albertkanaal in kaart \(video\)](#)

Vrijwilligers brengen voortplanting zeldzame Rivierrombout langs Albertkanaal in kaart (video)

Maanwaterjuffer

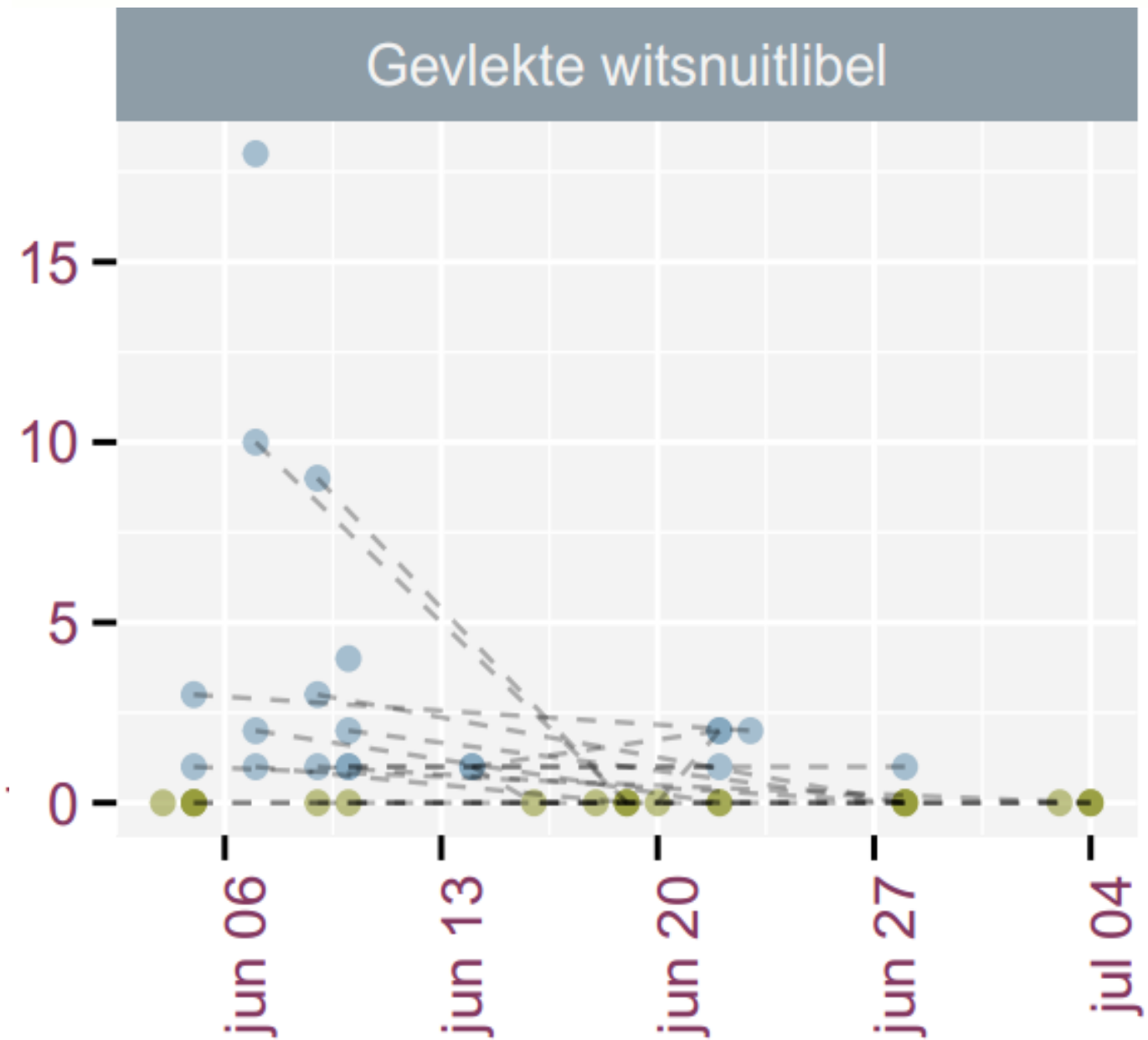
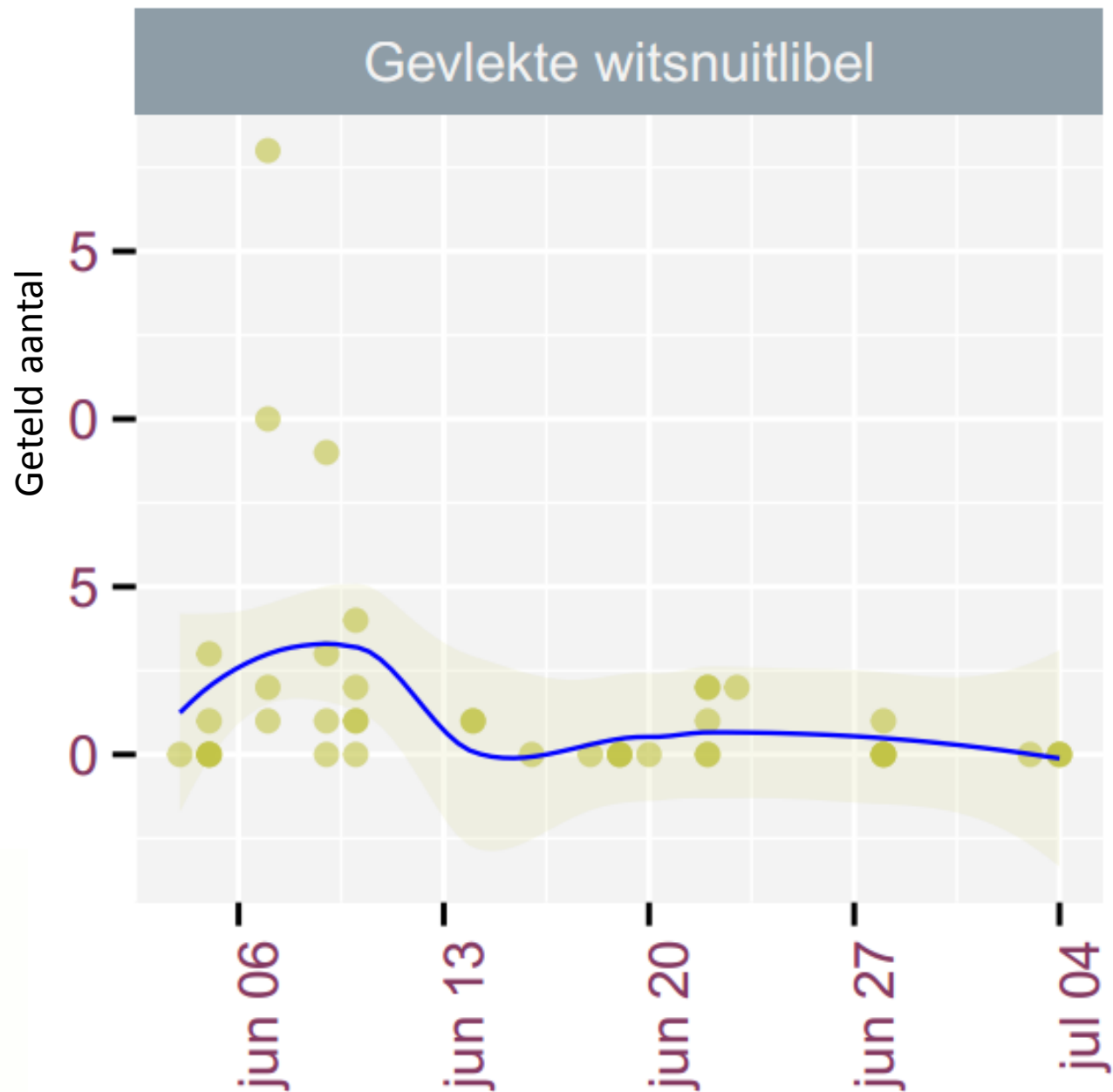
403 imago's
Op 19 bezoeken aan
7 locaties

Nulwaarneming ● Ja ● Nee

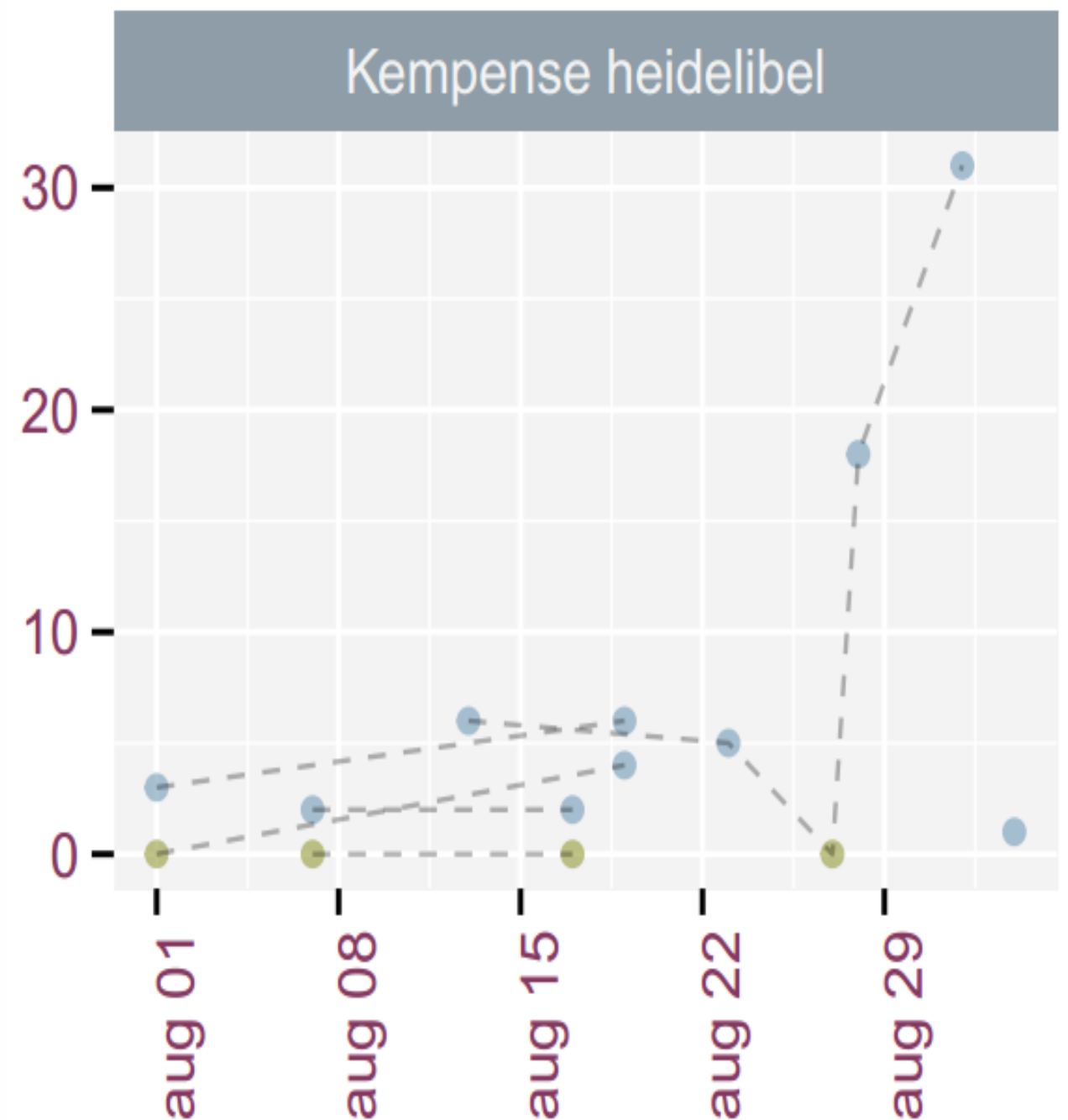
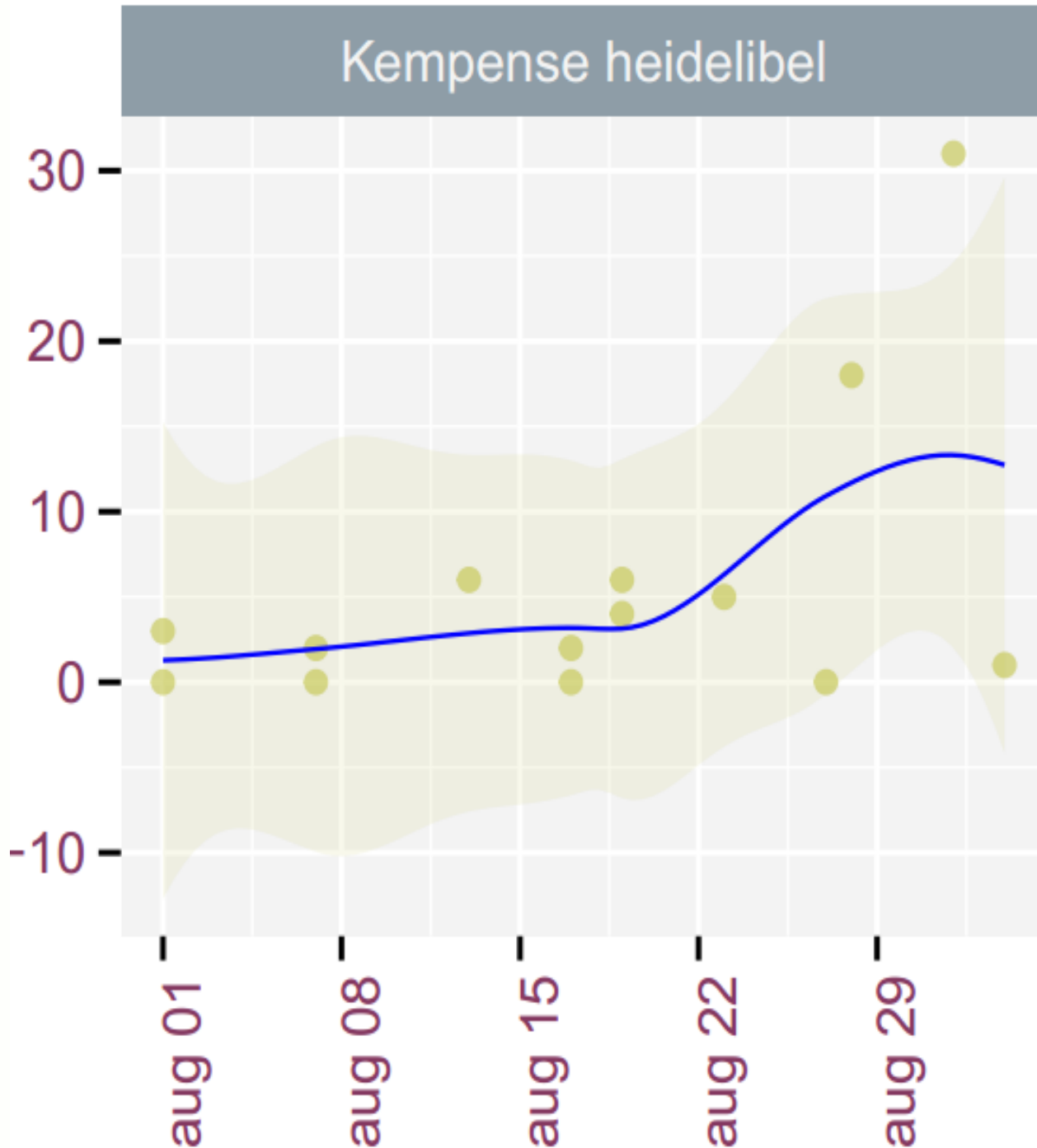
Gevlekte witsnuitlibel

66 imago's
op 51 bezoeken
aan 24 locaties

Kempense heidelibel

77 imago's
op 14 bezoeken
aan 6 locaties

Vooruitzichten

Verderzetting soorten die 2016 van start gingen
opstart nieuwe soorten

- Gebiedstelling

 - 2017 - Speerwaterjuffer

 - 2018 - Hoogveenglanslibel

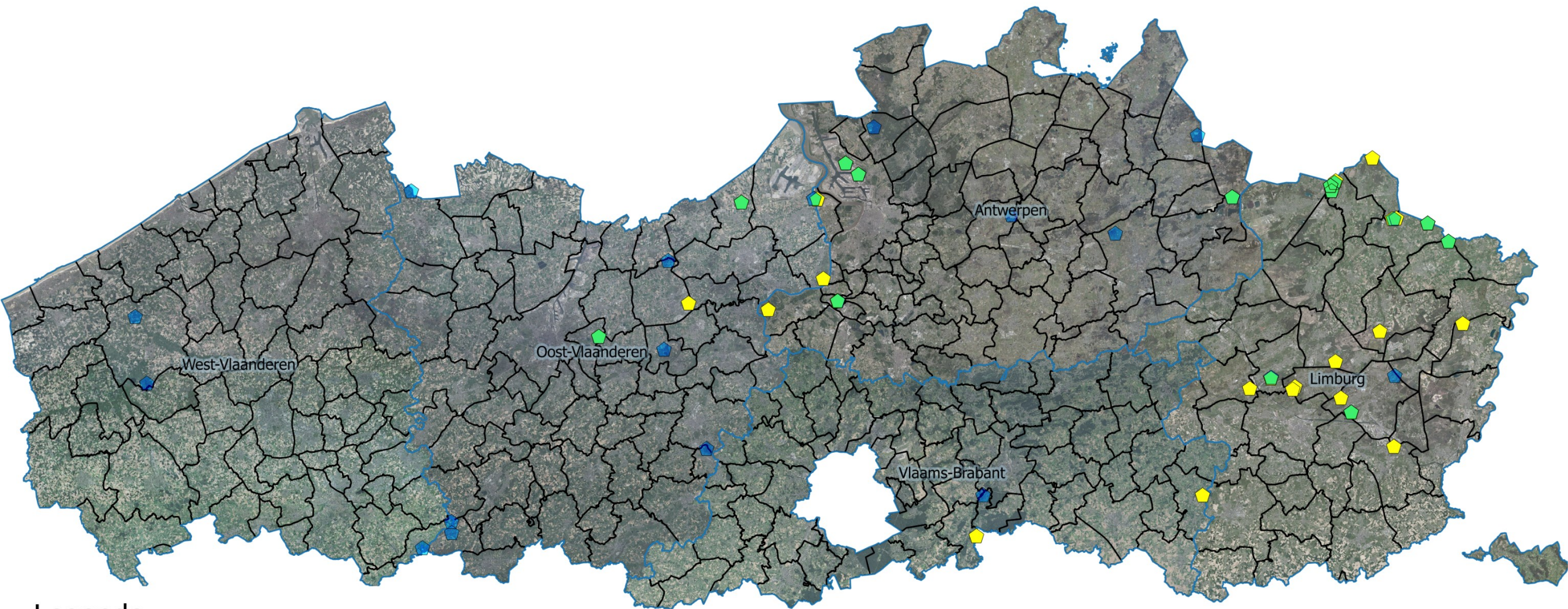
- Transecttelling

 - 2017 - Vroege glazenmaker, Variabele waterjuffer,

 - 2018 - Bosbeekjuffer

- Larvenhuidjes

 - 2018 - Beekrombout

Legende

- ▣ Vroege glazenmaker steekproef 2017
- ▣ Variabele waterjuffer steekproef 2017
- ▣ Vroege glazenmaker en Variabele waterjuffer samen

Tellers gezocht!

Speerwaterjuffer 2017

Cyclus	naam	gereserveerd door	reserve	acties
2017	Tenhaagdoornheide Huttebeek-Hellebroekvijvers	Reserveer	☐	i 🔍 + bezoek
2017	Tenhaagdoornheide ven	Reserveer	☐	i 🔍 + bezoek
2017	Teut oost	Reserveer	☐	i 🔍 + bezoek
2017	Teut west	Reserveer	☐	i 🔍 + bezoek
2017	Vallei van de Zijpbeek Gaarvijver	Reserveer	☐	i 🔍 + bezoek
2017	Vallei van de Zijpbeek slaaphuis	Reserveer	☐	i 🔍 + bezoek

- **Gebiedstelling**
- **2 bezoeken: 15 mei – 20 juni**
- **1 uur per gebied**
- **Jaarlijks**

Tellers gezocht!

Invoer van data

Gestandaardiseerde meetnetten

www.meetnetten.be

- Speciaal ontworpen voor meetnetten
- Ideaal voor opvolging
- Zelfde ontwikkelaar waarnemingen.be

Inhaalslagen

www.waarnemingen.be

Meetnetten.be

Projecten ▾ Locaties ▾ Soorten ▾ Mijn Meetnetten.be ▾ Marc Detremmerie ▾

Gevlekte witsnuitlibel

waarnemer

Overzicht **Locaties** Gebruikers Werkpakketten Taken Bezoeken Waarnemingen

filter alle filter [toon alle](#)

Naam	Gereserveerd door	
Asbeek	Reserveer	+ extra bezoek
Buitengoor	Jorg Lambrechts	+ extra bezoek
Catselt	Marc Detremmerie	+ extra bezoek
Grobbendonk Engels Kamp sectie 15	Marc Detremmerie	+ extra bezoek
Hageven grenspaal	Jorg Lambrechts	+ extra bezoek
Kleine Ruiterskuilen	Marc Detremmerie	+ extra bezoek

3 km [toon alle locaties](#)

Dank!

Fotografen

Robert Pieters, Hugo Willockx, Anna Schneider, Thomas Gyselinck, Wouter Knaepen, Erik Moonen, Mark Herremans, Hannes Ledegen, Dirk Eysermans, Peter Gabriels, Igor Vandamme, Silvia Dubois, Peter Freisen, Luc Simons, Ron Schippers, Geert De Knijf

Met speciale dank aan alle vrijwilligers!

Vragen?

hannes.ledegen@natuurpunt.be
www.natuurpunt.be/meetnetten

De tellers aan het woord

- Wat was jullie motivatie om mee te tellen?
- Hoe hebben jullie het afgelopen telseizoen ervaren?
- Wat vonden jullie van de telmethoden?
- Was dit allemaal helder?
- Wat kunnen wij nog doen om jullie meer te ondersteunen?